

Lokaal plan van aanpak GALA Oldebroek

September 2023

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Samenhang met andere ontwikkelingen	4
2.	Huidige situatie	5
2.1	Data	5
2.2	Huidig preventie- en gezondheidsbeleid	7
2.3	Grootste opgaven	9
3	Visie, strategische doelen en integraal beleid.....	11
3.1	Visie en strategische doelen sociaal domein	11
3.2	Kijk op integraal preventief gezondheidsbeleid	11
4.	Doelen en aanpak 2024 t/m 2026	12
4.1	Sportakkoord / Brede regeling combinatiefuncties (sport en cultuur)	12
4.2	Terugdringen gezondheidsachterstanden	13
4.3	Kansrijke start	13
4.4	Mentale gezondheid	14
4.5	Aanpak overgewicht en obesitas	15
4.6	Valpreventie.....	15
4.7	Leefomgeving.....	15
4.8	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek.....	16
4.9	Versterken sociale basis.....	16
4.10	Mantelzorg.....	17
4.11	Eén tegen eenzaamheid	17
4.12	Welzijn op recept.....	18
5.	Samenwerking en monitoring.....	19
	Bijlagen	23

1. Inleiding

Hierbij bieden we het plan van aanpak *Gezond en Actief Leven in Oldebroek* aan.

Het is de lokale uitwerking van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Het GALA biedt gemeenten de mogelijkheid om een samenhangende lokale aanpak te ontwikkelen voor gezondheid, sport en bewegen en sociale basis. Op basis van bijeenkomsten en gesprekken met partners die in het kader van versterking welzijn, kansrijke start, Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) en het Sportakkoord zijn gehouden, is het plan van aanpak vormgegeven. Het is een integrale aanpak waarin gezondheidsbevordering en preventie in de breedte wordt aangepakt.

We laten u zien wat in Oldebroek al preventief wordt ingezet om de sociale basis te versterken, hoe sport en cultuur hun weg vinden binnen het sociaal domein en hoe gezondheid is geborgd. De inzet op preventie kan nog beter en de samenhang kan sterker. In dit plan laten we zien hoe we dit in de jaren 2024-2026 gaan oppakken. Hoe we samen met onze partners werken aan het welzijn en gezondheid van de Oldebroekse inwoners.

1.1 Aanleiding

Een landelijke verschuiving naar preventie en gezondheid

De vraag naar zorg in Nederland groeit en zorgkosten stijgen. Voor de houdbaarheid en toegankelijkheid van zorg en ondersteuning, is een meer preventieve manier van denken en werken noodzakelijk. Het Gezond en Actief Leven Akkoord (hierna: GALA) is een landelijk akkoord waarin de rijksoverheid, gemeenten en zorgverzekeraars afspraken hebben gemaakt over hoe het preventief gezondheidsbeleid kan worden versterkt en duurzaam kan worden geborgd. Sportakkoord II is een vervolg op het huidige Sportakkoord, waarin lokale samenwerking een centraal thema is. Aan het GALA en het Sportakkoord II is voor de gemeenten een brede specifieke uitkering (hierna: brede SPUK) verbonden, gericht op het ontwikkelen van een samenhangende lokale aanpak op het gebied van gezondheid, sport en bewegen én sociale basis. Hieronder wordt weergegeven welke bedragen we voor welke doeleinden ontvangen.

Onderdeel	2023	2024	2025	2026
Lokaal Sportakkoord	€ 21.041,67	€ 21.041,30	€ 21.041,30	€ 16.178,48
Brede Regeling Combinatiefuncties	€ 144.863,82	€ 144.861,28	€ 144.861,28	€ 139.943,87
Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 32.371,80	€ 32.371,24	€ 32.371,24	€ 32.356,96
Kansrijke Start	€ 24.278,85	€ 25.896,99	€ 25.896,99	€ 32.356,96
Mentale Gezondheid	€ 11.330,13	€ 8.092,81	€ 8.092,81	€ 0,00
Aanpak overgewicht en obesitas	€ 28.325,33	€ 28.324,83	€ 28.324,83	€ 0,00
Valpreventie	€ 83.357,39	€ 76.881,69	€ 76.881,69	€ 79.274,56
Leefomgeving	€ 16.185,90	€ 16.185,62	€ 16.185,62	€ 0,00
OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 4.046,48	€ 4.046,40	€ 4.046,40	€ 0,00
Versterken sociale basis	€ 59.078,54	€ 58.268,23	€ 58.268,23	€ 43.681,90
Mantelzorg	€ 16.185,90	€ 16.185,62	€ 16.185,62	€ 14.560,63
Eén tegen Eenzaamheid	€ 16.185,90	€ 16.185,62	€ 12.948,49	€ 0,00
Welzijn op recept	€ 8.902,25	€ 15.376,34	€ 18.613,46	€ 21.840,95
Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 4.046,48	€ 4.046,40	€ 4.046,40	€ 0,00
Coördinatiekosten regionale aanpak preventie	€ 14.405,45	€ 11.815,50	€ 11.815,50	€ 0,00
Totaal	€ 484.605,00	€ 479.580,00	€ 479.579,00	€ 380.195,00

Het bevorderen van gezondheid en welzijn is een breed maatschappelijk vraagstuk

In vergelijking met mensen met een laag inkomen en laag opleidingsniveau, leven mensen met een hoog inkomen en hoog opleidingsniveau gemiddeld genomen niet alleen zes jaar langer, maar ook vijftien jaar langer in goede gezondheid. Gezondheidsverschillen ontstaan niet alleen door individuele leefstijlfactoren. Sociaaleconomische factoren zoals voldoende bestaanszekerheid, het volwaardig kunnen participeren in de samenleving, het beschikken over een sociaal netwerk, een prettige fysieke leefomgeving en voldoende toegang tot passende zorg en ondersteuning spelen een grote rol bij de mate van gezondheid en veerkracht die mensen ervaren.

We geloven in het belang van preventie en deze verschillen in kansen en welzijn willen we vanuit Gemeente Oldebroek verkleinen met onze aanpak.

Een integraal plan van aanpak zorgt voor meer samenhang in ons beleid.

Met een integraal plan van aanpak voor GALA en in het Sportakkoord II maken we concrete samenhangende afspraken over alle gemeentelijke beleidsterreinen heen, gericht op gezondheids- en welzijnsbevordering van inwoners binnen de gemeente. Voor het ontwikkelen van integraal beleid werken verschillende organisaties uit het sociaal en medisch domein, zowel op lokaal als regionaal niveau, samen aan preventie en gezondheid.

Zo ontstaat er een beter integraal preventief beleid in onze gemeente. Door op onderdelen waar dat meerwaarde heeft over gemeentelijke grenzen heen te werken, ontstaat ook regionaal een integrale preventieve aanpak. We monitoren en evalueren de afspraken in dit plan, zodat ieder jaar inzicht ontstaat in de (tussentijdse) resultaten en zo nodig kan worden bijgestuurd.

1.2 Samenhang met andere ontwikkelingen

Het integraal plan van aanpak raakt ook aan andere ontwikkelingen binnen en buiten gemeente Oldebroek. Zo raakt het direct aan het Integraal Zorgakkoord (IZA), waarvoor organisaties in de zorg eind 2022 een akkoord hebben gesloten. Het IZA heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden.

Binnen de gemeente Oldebroek is in februari 2022 [de visie Wonen, Welzijn en Zorg](#) vastgesteld. Met deze visie levert de gemeente Oldebroek een bijdrage aan de doorontwikkeling van de dorpen en wijken in de gemeente Oldebroek, zodat er een optimale aansluiting is op de woon-, welzijn- en zorgbehoeften van inwoners.

De [Omgevingsvisie Oldebroek](#) beschrijft behalve de fysieke omgeving, ook de link naar de sociale omgeving.

Parallel aan het integrale plan dat in het kader van de brede SPUK wordt ontwikkeld, stelt gemeente Oldebroek de nieuwe beleidsvisie Sociaal Domein 2024-2027 op. Tevens heeft Oldebroek gelijktijdig een onderzoek uitgevoerd naar de Versterking Welzijn. Heel bewust is er veel afstemming zodat al deze plannen naadloos op elkaar aansluiten.

2. Huidige situatie

2.1 Data

In Oldebroek zien we het volgende naar aanleiding van de cijfers en gegevens. Hierbij hebben we gebruikt gemaakt van de volgende bronnen:

- ✓ Waarstaatjegemeente.nl
 - ✓ Kompas Volksgezondheid Noord- en oost-Gelderland Oldebroek
 - ✓ Regiobeeld.nl (Zorgkantoorregio Zwolle)
-
- De gemeente Oldebroek heeft op 1 januari 2023 ongeveer 24.250 inwoners. Op 1 januari 2023 is een kwart van de inwoners van de gemeente Oldebroek 0 t/m 19 jaar; ongeveer een op de vijf inwoners (dus 20%) is 65 jaar of ouder. De verwachting is dat dit percentage stijgt naar bijna 27% in 2040.
 - De gemeente Oldebroek telt op 1 januari 2022 ruim 9.300 particuliere huishoudens. In 41% van deze huishoudens zijn kinderen aanwezig. Dat is hoger dan gemiddeld in de Noord-Veluwe, Noord- en Oost-Gelderland (NOG) en Nederland. Iets minder dan één op de acht huishoudens met kinderen zijn eenouderhuishoudens. Dit is iets minder dan in de rest van de Noord-Veluwe.
 - 26% van het totaal aantal huishoudens in de gemeente Oldebroek zijn éénpersoonshuishoudens; dat is lager dan gemiddeld in de Noord-Veluwe, Noord- en Oost-Gelderland en Nederland. Iets minder dan de helft (46%) van de eenpersoonshuishoudens in de gemeente Oldebroek bestaat uit 65-plussers. Van de 65-plussers in de gemeente Oldebroek woont 2% in een instelling, zoals een verzorgingstehuis. De overige 98% woont in een particulier huishouden.
 - 37% van de volwassenen in de gemeente heeft een praktisch opleidingsniveau. Dit ligt hoger dan het landelijke gemiddelde van 27% en het gemiddelde van de regio NOG (29%).

Gezondheid

- In de gemeente Oldebroek heeft in 2021 van de 4-12 jarige kinderen 22% en van de middelbare scholieren 36% een verhoogde kans op psychosociale problemen. Daarnaast is 14% van de middelbare scholieren onvoldoende weerbaar en ervaren twee op de vijf stress door één of meer factoren. Dit is vergelijkbaar met de Noord-Veluwe en Nederland.
- In 2022 voelde 82% van de volwassenen zich de afgelopen vier weken vaak tot voortdurend gelukkig en heeft 83% een gemiddelde of (zeer) hoge veerkracht.
- In 2022 heeft meer dan de helft (53%) van de volwassenen een verhoogd risico op een angststoornis of depressie en 15% heeft (heel) veel stress ervaren in de afgelopen 4 weken.
- Van de 65-plussers loopt ruim twee op de vijf risico op een angststoornis of depressie (t.o.v. regio NOG bovengemiddeld) en heeft 4% (heel) veel stress ervaren in de afgelopen 4 weken.
- Het alcoholgebruik onder middelbare scholieren en volwassenen is in de gemeente Oldebroek vergelijkbaar met het gebruik in de Noord-Veluwe en Nederland. In 2022 drinken in de gemeente Oldebroek 53% van de volwassenen tot 65 jaar en 39% van de ouderen meer dan de norm voor alcoholgebruik. Eén op de tien volwassenen en één op de vijftientig ouderen is een zware drinker.¹
- Het percentage volwassenen met overgewicht ligt met 61% een stuk hoger dan het landelijk of regio NOG gemiddelde.
- In de gemeente Oldebroek is het aandeel kinderen dat lid is van een sportvereniging (71%) kleiner dan in Noord- en Oost-Gelderland. Het aandeel kinderen dat wekelijks meer dan 14

¹ Voor de definities van norm voor alcoholgebruik en zware drinker verwijzen we naar [Alcoholgebruik - Kompas Volksgezondheid Noord- en Oost-Gelderland \(kvnog.nl\)](https://www.kvnog.nl)

uur achter de tv of computer zit, is groter in de gemeente Oldebroek (35%) dan in de Noord-Veluwe en Noord- en Oost-Gelderland.

Het percentage volwassenen dat voldoet aan de beweegrichtlijn van 2017 is vergeleken met 2016 bijna 10% gedaald, van 52% naar 43%.

- In de gemeente Oldebroek is het aandeel jongvolwassenen dat rookt lager dan in de Noord-Veluwe. Het aandeel jongvolwassenen dat recentelijk wiet/hasj heeft gebruikt is lager in de gemeente Oldebroek dan in de Noord-Veluwe en Noord- en Oost-Gelderland.
- Het aandeel kinderen dat dagelijks fruit en groente eet en water of thee zonder suiker drinkt, is in de gemeente Oldebroek lager dan in de Noord-Veluwe en Noord- en Oost-Gelderland.
- We zien dat het aantal mensen per 10.000 verzekerden dat gebruik maakt van WLZ- Zorg in een instelling in Oldebroek een stuk lager ligt dan landelijk. Daartegenover staat dat het aantal mensen per 10.000 verzekerden dat wijkverpleging ontvangt een stuk hoger ligt.

Sociaal kapitaal in Oldebroek

- In 2022 verrichtte 34% van de inwoners vrijwilligerswerk. Dit is gemiddeld iets hoger dan in de Noord-Veluwe of in Noord- en Oost Gelderland.
- In 2022 was 19% van de inwoners mantelzorger. Van deze mantelzorgers voelt 20% zich tamelijk zwaar overbelast tot overbelast door het geven van mantelzorg. Het mantelzorgpotentieel daalt in de Noord-Veluwe harder dan in Nederland. Het aandeel 65-plussers dat in 2020 mantelzorg ontvangt, is 16% en dit percentage is hoger dan het gemiddelde in de Noord-Veluwe (13%).
- In de gemeente Oldebroek heeft bijna drie kwart van de beroepsbevolking² (15- tot 75-jarigen) betaald werk in 2022. Ongeveer 1350 inwoners tussen de 15 en 65 jaar hebben een uitkering; dat is 9% van alle 15- tot 65-jarigen.

Sociale Omgeving

- Oldebroek heeft een gemiddelde SES- WOA³ en er zijn hier relatief veel praktisch opgeleiden (40%).
- Oldebroek bestaat uit zes dorpen: Hattermerbroek, 't Loo, Noordeinde, Oldebroek, Oosterwolde en Wezep. De dorpen hebben elk een eigen karakter. We zien dat in wijken en buurten meer mensen met kwetsbaarheden zelfstandig blijven wonen. In sommige buurten zien we een opstapeling van problemen ontstaan. Waar de draaglast hoger is dan de draagkracht. De wijken Wezep-Centrum, Wezep-Oost, Hattermerbroek en 't Loo scoren regelmatig ongunstig op gezondheidsaspecten ten opzichte van andere wijken in de gemeente.
- In 2022 is ongeveer de helft van de 65-plussers in de gemeente Oldebroek eenzaam: 43% is matig eenzaam en 2% is (zeer) ernstig eenzaam. De gemeente Oldebroek (45%) behoort tot de gemeenten in de regio NOG die ongunstig scoren.
- Eén op de drie ouderen is sociaal eenzaam en bijna drie op de tien is emotioneel eenzaam. In de gemeente Oldebroek laat het aandeel ouderen dat eenzaam is een stijgende trend zien, maar deze is niet significant. Ook hier scoort de gemeente Oldebroek ongunstig ten opzichte van andere gemeenten in Noord- en Oost Gelderland.

² Definitie beroepsbevolking (CBS): personen van 15 tot 75 jaar die ofwel betaald werk hebben (werkzame beroepsbevolking), of recent naar betaald werk hebben gezocht en daarvoor direct beschikbaar zijn (werkloze beroepsbevolking)

³ SES-WOA: Sociaaleconomische statusscores huishoudens. Bevat de sociaaleconomische statusscores van alle particuliere huishoudens in Nederland. De scores zijn gebaseerd op financiële welvaart, het opleidingsniveau en het recente arbeidsverleden van huishoudens (WOA).

2.2 Huidig preventie- en gezondheidsbeleid

We beginnen niet bij nul. In Gemeente Oldebroek gebeurt al veel op de thema's van het GALA, maar op basis van de data-analyse blijven we uitdagingen houden. Het bestaande beleid, van waaruit we met het GALA verder werken, geven we hieronder op hoofdlijnen weer.

Sportakkoord

Het Lokaal Sportakkoord gemeente Oldebroek is een akkoord waarin sportaanbieders, maatschappelijke organisaties en de gemeente afspraken hebben gemaakt over thema's en ambities van het lokale sport- en beweegbeleid. De samenwerkende partijen zetten zich in voor het realiseren van de vastgestelde doelen en acties en onderstrepen dat met het ondertekenen van het akkoord.

Brede regeling Combinatiefuncties

Deze regeling heeft als doelstelling het stimuleren van een leven lang inclusief sporten, bewegen en beoefenen van culturele activiteiten. De nadruk ligt op jeugd en kwetsbare groepen. Buurtsportcoaches van Goed Bezig en de cultuurmakelaar verbinden deze groepen met de sport-, beweeg- en cultuuraanbieders.

Cultuurbeleid

In maart 2023 is het nieuwe [cultuurbeleid](#) door de gemeenteraad vastgesteld. Binnen dit beleid zijn er drie thema's benoemd: cultuur en maatschappelijke opgave, verbinding en ontmoeting en aantrekkelijke gemeente. Dit beleid stimuleert om tot een sterkere en bredere culturele sector in onze gemeente te komen. Verenigingen, cultuurmakers, inwoners en de besturen van de accommodaties werken samen, zodat inwoners en bezoekers kunnen ervaren wat (lokaal) cultureel talent en erfgoed voor hen betekent. Cultuur heeft een belangrijk sociaal aspect, de beoefenaar en de toeschouwer ervaren een sterke samenhang.

Preventieakkoord

Het lokale preventieakkoord (zie bijlage 3) is een akkoord waarin sportaanbieders, maatschappelijke organisaties, zorgprofessionals en de gemeente actiepunten hebben geprioriteerd om te werken aan de thema's: Gezond gewicht, Rookvrije gemeente en Middelengebruik. De jaarplannen van 2020 en 2021 zijn geëvalueerd en aan de uitvoering van de plannen van 2022 en 2023 wordt de laatste hand gelegd. Met de jaarplannen van 2022 en 2023 richten de gemeente en haar partners zich niet alleen op de inwoners, maar ook op de ondernemers en een gezonde werkvloer.

Terugdringen gezondheidsachterstanden

In het huidige [gezondheidsbeleid](#) stelden we vast dat we ongelijk willen investeren om gelijkheid te bevorderen. Daarom richten we onze uitvoering van het team van buurtsportcoaches en JOGG naar de wijkspecifieke cijfers van de gezondheidsmonitor van de GGD NOG. Ook is er al aandacht voor de doelgroepen laaggeletterden, minima, jongeren, vrouwen die een kinderwens hebben en jonge ouders. Daarnaast doen we als gemeente mee aan de Groene stad challenge, om inzicht te verkrijgen in het groen binnen de bebouwde kom van de gemeente. Dit omdat leefomgeving een belangrijke factor is bij gezondheidsachterstanden. We werken samen met onderwijs en kinderopvang aan het gemeentelijk onderwijsachterstanden beleid.

Kansrijke start

Het besef dat een goede start van cruciaal belang is voor de ontwikkeling en het behoud van kinderen en dat goede informatie en begeleiding in de eerste 1001 dagen een verschil kunnen maken, krijgt steeds meer plek in het sociaal domein. Begin 2022 is het programma Kansrijke Start vastgesteld (zie bijlage 4). In Oldebroek kiezen we ervoor om ons te richten op de eerste 2000 dagen van een kind. Samen met de ketenpartners (verloskundigen, CJG, kraamzorg, kinderopvang, basisonderwijs), maar vooral met (toekomstige) ouders werken we aan een gezonde en kansrijke start voor elk kind. Er zijn

drie werkgroepen met als focus preventie, doorgaande lijn en samen opvoeden. Binnen deze werkgroepen worden doelstellingen in acties uitgewerkt.

Mentale gezondheid

In ons gezondheidsbeleid is mentale gezondheid bij zowel bij het opgroeien als bij het ouder worden een aandachtspunt. Vanuit het preventieve jeugdveld werken we samen met jongeren, ouders en partners aan de mentale gezondheid van jongeren, waaronder het project Opgroeien in een Kansrijke omgeving. Voor ouderen werken we samen met partners in de kerngroep verbinding. De kerngroep richt zich onder andere op het tegengaan van eenzaamheid.

Al jarenlang bestaat het programma Mentaal Gezond Noord-Veluwe. Dit is een samenwerking tussen de GGD NOG, GGZ en de Noord-Veluwse gemeenten, waarbij bijeenkomsten worden georganiseerd voor inwoners, mantelzorgers, ouderen, vrijwilligers. Daarnaast is in onze regio Ixta Noa beschikbaar, een organisatie met ervaringsdeskundigen die activiteiten en laagdrempelige ontmoeting organiseren.

Aanpak overgewicht en obesitas

Vanaf 2014 is de gemeente Oldebroek JOGG-gemeente en zetten we structureel een JOGG-regisseur in voor 16 uur per week. Deze aanpak richt zich op een gezonde jeugd, gezonde toekomst. Met de JOGG-aanpak werken we ook regionaal samen. We maken deel uit van JOGG Noord-Veluwe, aangestuurd door een regionale projectleider. Daarnaast werken we met partners in de wijk samen aan een beginnende ketenaanpak overgewicht voor volwassenen. Ook is de gecombineerde leefstijlinterventie (GLI) Slimmer beschikbaar voor de volwassenen in onze gemeente. De inzet van preventieve sport- en beweegmogelijkheden in combinatie met de buurtsportcoaches en het uitdragen van een gezonde leefstijl zijn ook deel van de aanpak. Op dit moment ligt er een uitvraag bij JOGG voor een regionale projectleider KnGG (Kind naar gezond gewicht).

Valpreventie

Ketenaanpak Valpreventie is in Oldebroek nog niet actief en kent geen concreet beleid. Daarover meer in hoofdstuk 4.

Leefomgeving

In het huidige gezondheidsbeleid is gezondheid in de fysieke en sociale omgeving opgenomen. Hiermee is vastgesteld dat de voorzieningen toegankelijk moet zijn voor alle gebruikers. De omgeving moet uitnodigen tot een gezonde leefstijl en school, heel en veilig zijn. De gemeenteraad heeft daarbij in 2022 nog een aantal principes vastgesteld:

- Fietzers en voetgangers krijgen ruim baan.
- Een gezond Oldebroek is een groen Oldebroek.
- Er is ruimte voor ontmoeting en verbinding.
- Buurten zijn prettig voor ouderen.
- De schoolomgeving is gezond in het bijzonder.
- Er is gezonde lucht voor iedereen.
- Oldebroek is bestand tegen klimaatverandering.
- Gebouwen en buitenruimten dragen bij aan gezondheid.

OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek

De gemeente Oldebroek kent naar wettelijke verplichting een preventie- en handhavingsplan alcohol. Met het vak gezondheidskunde geven we samen met partners aandacht aan preventie op de middelbare school. Daarnaast werken we samen met partners aan vroegsignalering van alcoholproblematiek en hebben we alcoholconvenanten afgesloten met diverse sportclubs. Begin 2023 zijn we als gemeente ook gestart met [het project OKO](#). Een startbijeenkomst hiervoor is gehouden en het lokale kernteam vormt zich.

Versterken sociale basis

Het versterken van de sociale basis is integraal opgenomen in het [beleidsplan sociaal domein 2019-2022](#). Dit plan is verlengd in het jaar 2023 en nu wordt een nieuwe beleidsvisie sociaal domein opgesteld voor de jaren 2024-2027. In de afgelopen jaren is vanuit de gedachte 'Oldebroek voor mekaar' ingezet op een sterke gemeenschappelijke sociale basis, buurtkracht en buurtversterking. En is geïnvesteerd in een sterke informele sociale infrastructuur met behulp van het Platform Informele Ondersteuning.

In 2022 heeft de gemeenteraad besloten de sociale basis in de gemeente te versterken door extra in te zetten op welzijn. Hierover is in de afgelopen maanden met meerdere (informele) partners gesproken, zoals het Platform informele ondersteuning (PIO), Goed Bezig, woningbouwcorporaties, politie en sociaal team Oldebroek. Op basis daarvan is een adviesrapport (zie bijlage 2) geschreven hoe deze versterking moet worden ingezet.

Mantelzorg

Gemeente Oldebroek werkt actief aan de ondersteuning van mantelzorgers.

In de [Uitvoeringsnota Mantelzorgondersteuning](#) (2022-2026) is concreet gemaakt op welke wijze wij dit organiseren, verdeeld over de uitgangspunten Vinden, Versterken, Verlichten en Verbinden. Dit is vertaald naar een meerjarenactieplan. Respijtzorg in de vorm van buiten de deur logeren, is regionaal ingekocht. Daarnaast is uiteraard ook dagbesteding een vorm van respijtzorg, net als bijvoorbeeld de vrijwilliger die even thuis komt, zodat de mantelzorger even de deur uit kan.

Eén tegen eenzaamheid

Het tegengaan van eenzaamheid, door ons graag bekeken als het versterken van verbinding, ontmoeting en welzijn, is een thema dat verweven is in verschillende beleidsstukken, waaronder de Beleidsvisie Sociaal Domein en het Visiedocument en Uitvoeringsplan Wonen, Welzijn, Zorg. Het versterken van ontmoeting is daarin een belangrijk speerpunt. Daarnaast heeft Gemeente Oldebroek een specifieke Kerngroep van de Verbinding, waarin gemeente en partners lokaal samenwerken aan de aanpak van eenzaamheid, welke jaarlijks een uitvoeringsagenda opstelt. Om betekenisvolle ontmoeting en verbinding tussen mensen te creëren is een verdere versterking van de sociale basis nodig.

Welzijn op Recept

De methode Welzijn op Recept, zoals bedoeld in het GALA, is in Oldebroek nog niet actief. Er bestaat echter wel raakvlak tussen het onderliggende gedachtegoed en reeds bestaand beleid en samenwerking in onze gemeente. Het welzijnsaanbod wordt georganiseerd door verschillende informele en formele partijen. Met (potentiële) verwijzers, zoals huisartsen en eerstelijns zorg, hebben we contact rond onder meer Samenwerken in de Wijk en de inzet van OZO. Op bescheiden schaal vinden er uiteraard al verwijzingen door richting welzijnsaanbod.

2.3 Grootste opgaven

Afgelopen juli is het regiobeeld van de regio Noord-Veluwe opgeleverd. Hieruit blijken de grootste opgaven van de komende jaren. Dit zijn:

- Groeiende groep kwetsbare ouderen en chronisch zieken;
- Mentale (on)gezondheid vooral jeugd & jongvolwassenen;
- Forse gezondheidsverschillen bij inwoners met een praktisch en theoretisch opleidingsniveau;
- Personeelstekort in Zorg en Welzijn stijgt fors.

Daarbij zien we dat we in Oldebroek een structurele versterking nodig is om de ambities en landelijke verplichtingen te kunnen behalen op welzijn/sociale basis. Daarom zetten we in op toekomstbestendig welzijn in de gemeente Oldebroek.

Op basis van de cijfers valt het ons op dat in Oldebroek relatief veel zorg thuis wordt verleend (en minder in een instelling) en de gemeente relatief veel mantelzorgers kent. Het maakt duidelijk dat in de Oldebroekse cultuur het zorgen voor elkaar in de eigen omgeving meer gemeengoed is. Het maakt duidelijk dat overbelasting een risico vormt en het behouden van deze cultuur energie vraagt. Het werpt de vraag op of we nog meer kunnen vragen van onze inwoners en we de doelstellingen in het IZA en GALA kunnen gaan realiseren.

3 Visie, strategische doelen en integraal beleid

3.1 Visie en strategische doelen sociaal domein

Op dit moment is de nieuwe beleidsvisie sociaal domein in ontwikkeling. De concept visie voor het sociaal domein is: *We gaan voor een gemeente Oldebroek waar iedereen zich thuis voelt en waarbij iedereen mag meedoen. Waarin men vanuit verbondenheid met de gemeenschap werkt aan een leefbare samenleving voor alle inwoners. En waar, wanneer nodig, inwoners ondersteund worden op het gebied van welzijn, werk, zorg en opvoeden en opgroeien.*

Daarnaast vinden we het belangrijk om naast de visie aandacht te geven aan aandachtspunten die de basis vormen. Wat we ook doen binnen het sociaal domein, deze vier punten vormen onze basis: positieve gezondheid, Oldebroek voor mekaar, preventie en samen met partners en inwoners. Ook hebben we in de visie aandacht besteed aan de succesbepalende factoren: de inwoner als mens centraal, samen met de samenleving en communicatie op maat.

Met deze visie en aandachtspunten werken we aan drie ambities:

- Samen werken aan welzijn;
- Iedereen kan meedoen;
- Iedereen krijgt de kans om tot bloei te komen.

3.2 Kijk op integraal preventief gezondheidsbeleid

In dit onderdeel beschrijven we hoe we als Gemeente Oldebroek aankijken tegen een integraal plan voor preventie, gezondheid en welzijn.

Waarom integraal samenwerken?

Alleen ga je sneller, samen kom je verder. Er is veel in de gemeente Oldebroek. Als we dat met elkaar weten te verbinden en bruggen nog meer weten te slaan tussen inwoners, vrijwilligers en professionals, dan komen we verder.

Vaak gaat het bij gezondheidsproblemen om een optelsom van factoren die een rol spelen bij een goede gezondheid. Bijvoorbeeld een combinatie van: ongezonde leefstijl, laag inkomen en wonen in een wijk met veel (sociale) problemen. Daarom is samenhangend beleid en een integrale aanpak belangrijk. Op die manier wordt ingezet op alle factoren die een rol spelen. Het is belangrijk dat in Gemeente Oldebroek nog meer wordt samengewerkt met meerdere beleidsdomeinen (bijvoorbeeld ruimte en leefomgeving), verschillende partijen en de inwoners. Door deze inzichten te bundelen en domeinoverstijgend te werken, komen we tot integraal beleid.

Om integraliteit te bewerkstelligen loopt in Oldebroek het programma sociaal domein. Het gemeentelijke sociaal domein omvat een breed spectrum. Dat vraagt om nauwe samenwerking tussen uitvoering en beleid, tussen vrijwilliger en professional, tussen inwoner en gemeente. Kortom: én het uitvoeren van de taken van de gemeente én doorontwikkeling van deze ondersteuning is een complex proces. Daarbij past een programmatische aanpak, waarbij alle inspanningen, projecten en acties steeds gericht zijn op het behalen van onze ambities en doelstellingen.

4. Doelen en aanpak 2024 t/m 2026

Dit plan van aanpak is gericht op welke doelen we in de jaren 2024 t/m 2026⁴ gaan werken en hoe we dit gaan realiseren. De doelen zijn in lijn met de resultaten die centraal staan in het GALA. In de navolgende paragrafen is per brede SPUK thema dit uitgewerkt.

4.1 Sportakkoord / Brede regeling combinatiefuncties (sport en cultuur)

Wat wil de gemeente bereiken?

- We sluiten aan bij de ambities van het landelijk Sportakkoord II, namelijk het verstevigen van het fundament, het vergroten van het bereik en het geven van meer betekenis aan sport.
- We zetten daarbij in op vier thema's en ambities: vaardig in bewegen, inclusie/diversiteit/veiligheid, een leven lang in beweging en vitale beweegaanbieders. Dit moet leiden tot meer sport- en beweegdeelname en een actievere leefstijl van onze inwoners.
- Een kernteam bestaande uit vertegenwoordigers van sportaanbieders, maatschappelijke organisaties en de gemeente voert de regie over de uitvoering.
- We stimuleren lokale samenwerking van en tussen partijen in het culturele veld, recreatie, toerisme, erfgoed, onderwijs en sport.
- We stimuleren ontmoeting en verbinding tussen jong en oud met behulp van cultuur.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Het fundament op orde

Dankzij de buurtsportcoaches van Goed Bezig ligt er al een sterke basis. De verenigingsondersteuner helpt de sportaanbieders bij het versterken en verduurzamen van hun organisatie. Daarvoor zijn structureel uren beschikbaar. In het Actieplan 2023-2026 Sportakkoord II & Buurtsportcoaches Goed Bezig Oldebroek laten we zien binnen welke thema's we de sterke basis nog verder kunnen verstevigen. Belangrijke schakel daarin is ons loket voor verenigingsondersteuning. In de komende periode werken we ook aan het verbreden van ons digitale platform waar sport- en cultuuraanbieders elkaar kunnen ontmoeten en inspireren.

We vergroten het bereik

Het kernteam heeft een belangrijke rol in het creëren van draagvlak bij en deelname van de partners aan het Lokaal Sportakkoord II. We vertellen over de gerealiseerde initiatieven en de geboekte resultaten. Bij de ondertekening op 15 september 2023 hebben we onze partners gevraagd aan te geven bij welke actie zij met de gemeente wil samenwerken. In het uitvoeringsprogramma zijn bij zes thema's (vooral bij inclusie, diversiteit en veiligheid) diverse acties opgenomen om drempels te verlagen, zodat meer mensen/bijzondere doelgroepen gaan sporten en bewegen. Ook willen we, in tegenstelling tot het vorige akkoord, geen werkgroep per ambitie opzetten, maar een actiegroep per actiepunt. Zo maken we het kleiner en concreter.

We maken de betekenis van sport en cultuur lokaal zichtbaar

Goed Bezig Oldebroek zorgt al jaren voor de verbinding met en tussen de domeinen. Zij zijn namens de gemeente de vooruitgeschoven partij voor onze samenwerkingspartners en niet meer weg te denken als boegbeeld van een actief en gezond Oldebroek. Per 1 augustus 2023 zetten we een buurtsportcoach voor 38 uur in voor het uitvoeren van diverse projecten binnen IZA/GALA. Daarom hebben we ook voor een samenvoeging van het Lokaal Sportakkoord en het Actieplan van Goed Bezig gekozen. Dit zorgt voor nog meer verbinding van en tussen de verschillende thema's en domeinen. In

⁴ In het brede SPUK is ook geld beschikbaar gesteld voor het jaar 2023. Het plan van aanpak hoeft zich echter niet te richten op het jaar 2023. Om toch in beeld te brengen wat we in 2023 hebben gedaan of nog gaan doen, wordt het jaar 2023 waar dat helpend is toch toegelicht.

Oldebroek wonen enkele (oud)topsporters en deze local heroes willen we als ambassadeur van een gezonde leefstijl inzetten bij evenementen, acties en campagnes.

Cultuur zorgt voor een betere leefbaarheid. Het levert een bijdrage aan de sociale cohesie. We stimuleren ontmoeting en verbinding door lokale festivals van behulp van een subsidieregeling financieel te ondersteunen.

4.2 Terugdringen gezondheidsachterstanden

Wat wil de gemeente bereiken?

- We werken aan een gezonde leefomgeving en - leefstijl (en investeren hierin ongelijk om gelijkheid te bevorderen).
- De gemeente werkt gedifferentieerd aan een gezond jeugd, gezonde toekomst. De strategische doelen uit het regionale plan van aanpak JOGG Noord-Veluwe 2023-2026 geven ons hierbij richting.
- De gemeente heeft kansengelijkheid bevordert door aan de hand van data van de gezondheidsmonitor van de GGD NOG onze inzet van preventie te verdelen.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

We zetten per gezondheidsvaardigheid in op de juiste wijk of doelgroep. Wel zien we dat in Wezep centrum, Wezep Oost, Hattermerbroek en 't Loo gemiddeld de gezondheidsachterstanden groter zijn dan in andere wijken van onze gemeente.

We hebben ervaren dat inzet in de uitvoering alleen werkt door aan te sluiten bij de wensen van de doelgroep. Zo blijven we de inwoners betrekken bij het werken aan hun leefomgeving en aan de belangrijke pijler van JOGG, gedeeld eigenaarschap. Deze pijler gaat uit van het aansluiten bij de behoefte in de wijk.

In 2023 zorgen we dat intern het thema gezondheidsachterstanden verkleinen helder is en voorzien we de diverse beleids- en uitvoeringscollega's van wijkspecifieke data. In 2024 zorgen we dat in het plan aanpak van de buurtsportcoaches & JOGG-regisseur gespecificeerd is op wijken. In 2025 en 2026 gebruiken we de gelden om onze inzet in de wijken te vergroten. In alle jaren kijken we in overleg met de GGD of het interessant is om de steekproef van de Gezondheidsmonitor te verhogen.

4.3 Kansrijke start

Wat wil de gemeente bereiken?

- We zijn trots op onze kinderen / jeugd en gunnen hen de kans om zich te ontwikkelen tot gezonde en mooie volwassenen.
- De gemeente wil dat alle kinderen (-9 maanden tot 4 jaar) een goede start en gelijke kansen krijgen. De eerste 1000 dagen zijn cruciaal voor de ontwikkeling. In de gemeente Oldebroek richten we ons op de eerste 2000 dagen.
- Kinderen binnen de gemeente hebben de ruimte om zich op verschillende ontwikkelingssterreinen zo optimaal mogelijk te kunnen ontwikkelen.
- De lokale en regionale ketenaanpak is versterkt, uitgebouwd en structureel verankerd om (aanstaande) ouders vroegtijdig te kunnen voorzien van informatie, advies en/of bewezen interventies.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

We gaan in 2023 verder met de uitvoering van de lopende interventies zoals Centering Pregnancy, prenataal zorgoverleg en de werkgroepen met bijbehorende actiepunten zoals vastgesteld in het programmaplan (2022). De lokale samenwerking met betrokken ketenpartners wordt verder geïntensiveerd en bestendigd. Er is gestart met de regionale samenwerking om van elkaar te leren en samen te onderzoeken op welke onderdelen regionale samenwerking bijdraagt aan het behalen van de doelen.

In de periode 2024-2026 wordt gewerkt aan een sociale (menu)kaart voor betrokken ketenpartners. Partners weten waar ouders terecht kunnen als er (specifieke) vragen zijn gerelateerd aan ouderschap die zij zelf niet kunnen beantwoorden. Daarnaast worden ouderbijeenkomsten georganiseerd die te maken hebben met onder andere ouderschap, opgroeien en werk/privé balans. Eigen regie en verantwoordelijkheid van ouders worden gestimuleerd en de gemeente informeert en ondersteunt waar nodig. Er wordt een training georganiseerd voor betrokken professionals over sensitief werken tijdens de eerste 1000 dagen. In werkgroepen wordt onder andere verder gewerkt aan een verbeterde doorgaande lijn van voorschool (gastouder/kinderopvang) naar school. Daarnaast wordt gewerkt aan het gezamenlijk ontwikkelen van Centering Parenting als vervolg op Centering Pregnancy. Onderzocht wordt of de eigen bijdrage kraamzorg kwetsbare ouders met weinig financiële middelen raakt en of de gemeente daarin van betekenis kan zijn. Communicatie speelt bij alle onderwerpen een grote rol en wordt ingezet om kennis te vergroten. De effecten van Kansrijke Start worden in kaart gebracht en lokale monitoring wordt gekoppeld aan de beschikbare landelijke monitoring. De lokale ketenaanpak kansrijke start wordt daarna verder versterkt, uitgebouwd en structureel verankerd.

4.4 Mentale gezondheid

Wat wil de gemeente bereiken?

- Inwoners kunnen terecht voor laagdrempelige ondersteuning van hun mentale gezondheid.
- We zetten een beweging in van ziekte naar gezondheid met de aanpak Ecosysteem Mentale Gezondheid (GEM).
- We werken met positieve gezondheid als basis.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

In het najaar van 2022 is in een overleg tussen de kernpartijen van de coalitie Mentale gezondheid van GezondVeluwe en Zilveren Kruis naar elkaar uitgesproken dat ecosysteem Mentale gezondheid (GEM) gezien wordt als dé transformatiebeweging in de GGZ in de regio. Deze beweging richt zich binnen de GGZ op de verschuiving van ziekte en zorg naar gezondheid en welzijn (minder behandeling, meer herstelgericht werken). In de regio wordt in het kader van IZA in de komende jaren verdere stappen gezet. In Oldebroek willen we in lijn met deze beweging laagdrempelige ondersteuning van mentale gezondheid realiseren.

In 2023 wordt gestart met de inzet van ervaringsdeskundigen in onze gemeente. Zij gaan in het sociaal team Oldebroek deelnemen en werken aan een inloopfunctie in Wezep. Daarnaast willen we in 2024 samen met onze partners (sociaal team, ervaringsdeskundigen en informele ondersteuning en GGD) in beeld brengen wat er nodig is in het aanbod voor mentale gezondheid en past bij GEM. Op basis van de uitkomsten passen we het aanbod hier op aan. In de jaren 2024 en 2025 zetten we in op het werken met de methode positieve gezondheid. We kijken naar een trainingsaanbod voor de professionals, vrijwilligers en inwoners in onze gemeente.

Een van de grootste opgaven in onze gemeente is de mentale gezondheid/weerbaarheid van jongeren en jongvolwassenen. We zetten met het project Opgroeien in een kansrijke omgeving hierop in (zie 4.8). Met dit project werken we aan mentale veerkracht bij jongeren, door hun omgeving beter op hen af te stemmen, waardoor we verwachten dat het middelengebruik daalt.

4.5 Aanpak overgewicht en obesitas

Wat wil de gemeente bereiken?

- Gemeente Oldebroek heeft de ketenaanpak Kind naar gezond gewicht geïmplementeerd.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

In 2023 vragen we bij JOGG NL aan wat een regionale projectleider KNGG zou kunnen doen voor onze regio en hoeveel inzet hiervoor nodig is. In 2024 start deze regionale projectleider en stellen we uren beschikbaar voor een lokale projectleider. In 2025 zijn de randvoorwaarden voor de aanpak duidelijk en bouwen we aan de structuur. In 2026 is de ketenaanpak werkend. We werken hiervoor samen met de scholen, buurtsportcoaches, JOGG-regisseur, jeugdverpleegkundigen van de GGD NOG, fysiotherapeuten, diëtisten en huisarts. We kiezen voor het uitwerken van de ketenaanpak voor kinderen primair omdat we willen investeren in hun toekomst. Ook volwassenen in het gezin kunnen hiervan meeprofiteren.

Naast het creëren van deze ketenaanpak zetten we komende jaren verder in op onze (selectieve) preventieve activiteiten voor een gezonde leefstijl en bewegen. Hierbij kijken we hoe we kinderen en ouders bewuster kunnen omgaan met een gezonde leefstijl en beweging.

4.6 Valpreventie

Wat wil de gemeente bereiken?

- De aanpak valpreventie pakken we op in samenwerking met fysiotherapeuten en samenwerkingspartners rondom senioren.
- We organiseren tweejaarlijks (2023 en 2025) een vitaliteitsmarkt en –test voor 65-plussers.
- We werken de preventiematrix voor gezond ouder worden uit en pakken deze plannen integraal op onder het thema Gezond ouder worden.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

We starten in 2023 met het maken van een startfoto voor de lokale situatie en organiseren een vitaliteitsmarkt en -test. In 2024 maken we een projectplan om te komen tot een ketenaanpak Valpreventie en zetten samen met lokale zorgaanbieders een erkende interventie op voor deze doelgroep. Ook werken we in 2024 voor de doelgroep ouderen de preventiematrix uit. Deze nemen we mee in de ontwikkeling van toekomstbestendig welzijn. In 2025 organiseren we een vitaliteitsmarkt waarin het thema Valpreventie nadrukkelijk naar voren komt en richten we de ketenaanpak in. In 2026 voeren we een eerste evaluatie uit.

4.7 Leefomgeving

Wat wil de gemeente bereiken?

- De gemeente wil inwoners inspireren en stimuleren om gezond te leven.
- De gemeente heeft een vastgesteld hitte(communicatie)plan.
- We zetten in op een groene, gezonde leefomgeving, zodat niet alleen eenzaamheid verminderd maar ook mentale klachten afnemen.
- We creëren extra ontmoetings- en beweegaanbod in de openbare ruimte.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

We werken onder de omgevingsvisie aan het programma Gezonde Leefomgeving. Hierbij werken we ook aan bewustwording binnen de gemeente hoe we een gezonde en leefbare leefomgeving kunnen behouden of creëren. Verder passen we onze kennis toe op diverse lopende projecten. Uiterlijk juni 2024 heeft de gemeente een vastgesteld hitte (communicatie)plan. We sluiten aan bij de doelstelling van het collegeuitvoeringsplan om drie beweeg- en ontmoetingsplekken in de buitenruimte (door) te

ontwikkelen. We nemen de invloed van groen op gezondheid mee in het nieuwe groenbeheerplan. Daarnaast gaan we de gemeente vergroenen door waar mogelijk onnodige verharding te verwijderen. Dit doen we in samenwerking met en door deel te nemen aan de Groene Stad Challenge.

4.8 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek

Wat wil de gemeente bereiken?

- We zorgen dat we integraal werken aan de doelen uit het preventieakkoord, preventie- en handavingsplan alcohol en het gezondheidsbeleid.
- Er is actieve inzet op het voorkomen van alcohol-, tabak en druggebruik door jongeren (< 18 jaar).
- Partners werken samen de gemeente in het project OKO aan het voorkomen van middelengebruik onder jongeren. We richten ons hierbij op de omgevingen gezin, school, vrije tijd en leeftijdsgenoten.
- Alle sportverenigingen en dorpshuizen zijn per 2025 rookvrij.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Jaarlijks uitvoeren van een mysterieguest onderzoek onder aanbieders van alcoholische dranken, de resultaten terugkoppelen en hierop het handavingsrooster aanpassen. Daarnaast:

2023: Aanstellen projectleider OKO, vormen van lokale kerngroep, inzetten buurtsportcoach rookvrije generatie voor een overzicht van alle rookvrije locaties in de gemeente.

2024: Organiseren van duidingssessie en maken van plan van aanpak 2024/2025. Hierbij focussen we ons onder andere op ouderbetrokkenheid.

We vernieuwen van alcoholconvenanten met sportverenigingen. We ondersteunen de dorpshuizen en sportverenigingen in het (verder) rookvrij worden in samenwerking met de buurtsportcoaches.

2025: Volgens het plan van aanpak plegen we interventies in de omgevingen school, vrije tijd, leeftijdsgenoten en gezin.

2026: Duidingssessie gezondheidsmonitor 2025 organiseren, plan van aanpak 2026/2027 opstellen.

4.9 Versterken sociale basis

Wat wil de gemeente bereiken?

- We versterken de sociale basis door extra te investeren in Welzijn/welbevinden van de inwoner. Dit doen we door extra in te zetten op participatie voor ouderen, inclusieve buurten en wijken en toekomstbestendig vrijwilligerswerk.
- We werken aan een visie toekomstbestendig welzijn en bepalen wat hiervoor nodig is.
- We werken aan een passende organisatiestructuur voor welzijn.
- We verbreden de mogelijkheden tot sociale activering, ontmoeting en verbinding.
- We realiseren de ambities die we in de visie Wonen, Welzijn en Zorg hebben verwoord.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Er is een duidelijke verbinding tussen het versterken van de sociale basis en de extra impuls we in dit plan van aanpak op de verschillende terreinen willen realiseren en met name voor het ondersteunen van mantelzorgers (4.10), het aanpakken van eenzaamheid (4.11) en Welzijn op recept (4.12). We zien deze versterking dan ook als de grootste opgave die we in de komende jaren in dit plan hebben te realiseren.

Het welzijn richt zich op het versterken van de gemeenschappelijke sociale basis (samenkracht) en individuele sociale basis (eigen kracht), zodat de samenleving zoveel mogelijk zelfstandig kan functioneren. In het afgelopen half jaar zijn gesprekken gevoerd met onze partners en op basis daarvan willen we het huidige veld verstevigen en een uitbreiding van mogelijkheden tot sociale activering, ontmoeting en verbinding (zie bijlage 2: adviesrapport versterking welzijn).

Vanuit lokale middelen heeft de gemeenteraad in 2022 tijdelijke middelen beschikbaar gesteld om een impuls te geven aan de versterking van welzijn in de gemeente Oldebroek. Hiermee kunnen we de waarde van de gemeenschappelijke sociale basis versterken, door extra te investeren in participatie voor ouderen, inclusieve buurten en wijken en toekomstbestendig vrijwilligerswerk. Maar er is een structurele versterking nodig om de ambities en landelijke verplichtingen te kunnen behalen. Daarom zetten we in op toekomstbestendig welzijn in de gemeente Oldebroek. Dit doen we door een visie op toekomstbestendig welzijn te realiseren en in kaart te brengen wat structureel nodig is.

We willen ook een best passende organisatorische inbedding van het welzijn in Oldebroek. Een structuur waarin het partnerschap met de informele partners goed vormgegeven kan worden.

In 2023, 2024 en nog een deel van 2025 wordt het onderzoek uitgevoerd naar een toekomstbestendig welzijn en de benodigde organisatiestructuur. De (informele) partners (Platform informele ondersteuning, Goed Bezig, sociaal team Oldebroek, jeugd- en jongerenwerk) in onze gemeente worden hierbij betrokken. In 2025 en 2026 wordt op basis van de uitkomsten van het onderzoek de implementatie van een toekomstbestendig welzijn in gang gezet. Daarnaast wordt in de jaren 2023 t/m 2026 budget beschikbaar gesteld voor het uitbreiden van mogelijkheden voor sociale activering, verbinding en ontmoeting.

4.10 Mantelzorg

Wat wil de gemeente bereiken?

- We krijgen beter in zicht welke ondersteunings- en respijtbehoeften mantelzorgers hebben en passen daar de ondersteuning op aan.
- Meer mantelzorgers weten de ondersteuning te vinden en krijgen de passende ondersteuning die zij nodig hebben.
- We geven extra aandacht aan jonge mantelzorgers

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Naast de uitvoeringsagenda die is opgenomen in de Uitvoeringsnota Mantelzorgondersteuning halen we najaar 2023 de ondersteuningsbehoefte van mantelzorgers weer op. Daarmee en daarnaast gaan we in 2024, 2025 en 2026 de ondersteuningsmogelijkheden verder versterken en de vindbaarheid van bestaande ondersteuning vergroten. De aandacht die we nu al geven aan jonge mantelzorgers wordt uitgebreid. We zullen onder andere in samenwerking met Goed Bezig deze groep de waardering en ondersteuning bieden die nog beter aansluit bij hun specifieke behoeften.

Vanaf 2024 t/m 2026 versterken we de regionale samenwerking op het gebied van mantelzorg. Dit doen we onder andere door het vervolgen van regionale kennisdeling en deskundigheidsbevordering, door het verkrijgen en uitdragen van een gedeeld beeld over de rol van mantelzorgers en posities van onder andere consulenten en steunpunten. Waar nodig breiden we de regionale mogelijkheden voor respijtzorg uit.

4.11 Eén tegen eenzaamheid

Wat wil de gemeente bereiken?

- Minder mensen in onze gemeente voelen zich eenzaam
- We zetten samen met de kerngroep van de Verbinding in op een lokale aanpak eenzaamheid op alle leeftijden, waarin een sterk netwerk centraal staat, net als een duurzame aanpak.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

In paragraaf 2.1 wordt weergegeven dat eenzaamheid relatief hoog is in onze gemeente. We willen er stevig op inzetten dit aan te pakken. Dit wordt een belangrijk punt in de ontwikkeling van welzijn, waarbij we de focus en effectiviteit van de aanpak van eenzaamheid zullen vergroten. Met de GALA SPUK-gelden voor het thema eenzaamheid geven we in het eerste jaar een impuls aan het bestaande werk van de Kerngroep van de Verbinding. In 2024 en 2025 kijken we hoe we ontmoeting en

verbinding tussen mensen meer kunnen stimuleren en eenzaamheid kunnen bestrijden. Signalering en het vervolgens opvolgen van signalen krijgt een grote rol in onze aanpak zodat eenzaamheid ook op persoonsniveau kan worden aangepakt.

4.12 Welzijn op recept

Wat wil de gemeente bereiken?

- Er is een breed, divers, goed toegankelijk en geografisch goed (nabij de inwoner) verspreid voorliggend veld waar mensen met (risico op) mentale en/of somatische klachten gebruik van kunnen maken.
- Er is middels Welzijn op recept een nauwe ketensamenwerking tussen huisartsen, eerstelijnszorg en welzijn ontstaan.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Zoals beschreven bij het thema Sociale Basis vraagt het huidige voorliggende veld om een versterking van mogelijkheden en een toekomstbestendige organisatiestructuur alvorens deze grotere groep 'inwoners met recept' daar passend kan worden ontvangen. Daarbij werken we in het kader van Welzijn op Recept ook toe naar een duidelijk contactpunt voor verwijzers en wat dit in onze gemeente betekent.

Het GALA SPUK voor dit thema wordt daarom ingezet als een versterking van de aanpak zoals beschreven bij het thema Sociale Basis, waarmee eerst ingezet wordt op de versterking van het voorliggend veld. Dat betekent dat het budget van 2023 en 2024 benut wordt voor de daarin beschreven extra inzet.

De SPUK voor 2025 en 2026 wordt ingezet voor wat daarna nodig blijkt om een divers welzijnsaanbod te realiseren en een nauwe ketensamenwerking tussen huisartsen, eerstelijnszorg en welzijn te realiseren. Uiteraard worden tussentijds lokale vergelijkbare initiatieven en netwerken, ook in samenwerking met de regio, voortgezet.

5. Samenwerking en monitoring

Alleen ga je sneller, samen kom je verder. Er is veel in de gemeente Oldebroek. Als we dat met elkaar nog beter weten te verbinden en de juiste bruggen weten te slaan tussen inwoners, vrijwilligers en professionals, dan komen we verder.

Samenwerking met onze gemeenschap

Oldebroek voor Mekaar is het concept voor inwonerbetrokkenheid van de gemeente Oldebroek. We betrekken inwoners vroegtijdig bij plannen, beleid en uitvoering. Daarnaast sluiten we als gemeente aan bij initiatieven uit de samenleving en ondersteunen we die waar mogelijk, zonder ze over te nemen. Binnen de gemeente zijn drie dorpscontactambtenaren actief die de verbindende schakel vormen tussen de gemeente en de dorps- en wijkgroepen. Oldebroek voor mekaar betekent samen werken aan een sterke samenleving. We vragen de adviesraad sociaal domein bij nieuw beleid om hen advies.

In onze dorpen en wijken vinden onderlinge contacten plaats en organiseren de inwoners regelmatig activiteiten. Deze sociale samenhang is nodig voor een sterke basis in het sociaal domein.

Bij het schrijven van het plan van aanpak is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande infrastructuren en netwerkpartners. Ook bij de uitvoering van de plannen trekken we samen met de betrokken partners op. Daarbij kijken we per onderdeel hoe we ook de doelgroep/inwoners kunnen betrekken bij de uitvoering.

Via een peiling halen we actief de mening en beleving van onze inwoners op over thema's als wonen in uw buurt, welzijn en zorg. Zowel in 2023 als in 2026 vragen we onze inwoners een peiling in te vullen, op basis waarvan wij ons beleid verder kunnen aanscherpen of bijsturen.

Samenwerking in de regio

We komen tot een samenhangende aanpak van de IZA en GALA doelstellingen. Hiervoor is op de Noord-Veluwe een [regionale samenwerking](#) tot stand gekomen. We richten ons op de samenwerking ten aanzien van de ketenaanpakken Kansrijke Start, Welzijn op recept, Valpreventie en Aanpak overgewicht kinderen en gecombineerde levensstijl voor volwassenen. Maar ook OKO (zie 4.8) en GEM (zie 4.4) pakken we regionaal op. Hiervoor is zowel lokaal als regionaal verbinding nodig. In eerste instantie brengen we de preventieaspecten in beeld die meerwaarde kennen in een regionale aanpak. Vervolgens zullen we regionaal verder bepalen op welke manier wie een rol kan spelen in het neerzetten, verstevigen en borgen van de regionale preventie-aanpak. De beschikbare middelen in het brede SPUK voor coördinatie van de regionale preventieve aanpak worden voor de lokale en regionale verbinding ingezet. Er wordt daarnaast op veel meer vlakken samengewerkt, zoals de Wmo (inkoop), Wet Inburgering en Jeugd (inkoop) gezamenlijk gedaan.

Samenwerking binnen de gemeente en monitoring

Om integraliteit in het sociaal domein te bewerkstelligen loopt het programma sociaal domein. Het gemeentelijke sociaal domein omvat een breed spectrum. Dat vraagt om nauwe samenwerking tussen uitvoering en beleid, tussen vrijwilliger en professional, tussen inwoner en gemeente. Kortom: én het uitvoeren van de taken van de gemeente én doorontwikkeling van deze ondersteuning is een complex proces. Daarbij past een programmatische aanpak, waarbij alle inspanningen, projecten en acties steeds gericht zijn op het behalen van onze ambities en doelstellingen.

Eind 2023 wordt een nieuw beleidsvisie sociaal domein 2024-2027 vastgesteld door de gemeenteraad. De doelstellingen die in het GALA geformuleerd zijn, maken onderdeel uit van de beschreven ambities in de beleidsvisie.

Binnen de gemeente richten we een kernteam in dat de integraliteit bewaakt en zich richt op procesmonitoring van de uitvoering van de verschillende akkoorden (GALA, Sportakkoord, IZA en preventieakkoord). Ieder kwartaal komen we bijeen en bespreken we de voortgang en uitvoering van het plan van aanpak en wordt waar nodig het plan bijgestuurd. De uitkomsten delen we met onze collega's, partners en adviesraad.

Versterking kennis- en adviesfunctie GGD

De gemeenten op de Noord-Veluwe zijn met de GGD NOG in gesprek om te kijken naar de rol van de GGD bij IZA (Integraal Zorgakkoord) en GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) de komende jaren. De GGD levert in 2023 een bijdrage bij het opstellen van het regiobeeld en het regioplan IZA en bij het opstellen van de plannen van aanpak GALA. Op basis van de gesprekken besluiten de gemeenten welke inzet aanvullend van de GGD nodig is voor de uitvoering van IZA-GALA.

Verbinding onderdelen Brede SPUK en doelen GALA en Sportakkoord II

	1. Lokaal sportakkoord	2. Brede Regeling Combinatiefuncties	3. Terugdringen gezondheidsachterstanden	4. Kansrijke Start	5. Mentale gezondheid	6. Aanpak overgewicht en obesitas	7. Valpreventie	8. Leefomgeving	9. OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	10. Versterken sociale basis	11. Mantelzorg	12. Eén tegen Eenzaamheid	13. Welzijn op recept	14. Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	15. Coördinatiekosten regionale aanpak preventie
Doelen Gezond en Actief Leven Akkoord															
Terugdringen gezondheidsachterstanden	☐	☐	☒	☒	☐	☒	☐	☒	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☐
Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☐	☒	☐	☐	☐
Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☒	☐	☐
Een gezonde leefstijl	☒	☒	☒	☒	☐	☒	☒	☒	☒	☐	☒	☐	☒	☐	☐
Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☒	☐	☐
Vitaal ouder worden	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☐	☒	☒	☒	☒	☐	☐
Domeinoverstijgende inzet vanuit een regionale preventie-infrastructuur	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☒
Doelen Hoofdpijnen Sportakkoord II															
Inclusie en diversiteit in de sport vergroten	☒	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Sociaal veilige sport creëren	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vitale sportaanbieders: vergroten van de kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid van het sportaanbod	☒	☒	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vaardig in bewegen: een leven lang sporten en bewegen voor ieder kind en iedere jongere	☒	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ruimte voor sport en bewegen: een toekomstbestendige sportinfrastructuur	☒	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Maatschappelijke waarde van topsport optimaliseren	☒	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Doelen addendum BRC															
Meer kinderen, jongeren en volwassenen die sporten, bewegen en meedoen aan cultuur (ook kwetsbare groepen en mensen die achterblijven in sport-, beweeg- en cultuurdeelname)	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☐
Sterke aanbieders in sport, bewegen en cultuur waarbij kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid geregeld is	☒	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Een sterke verbinding tussen sport, bewegen en cultuur met andere domeinen en programma's (onderwijs, gezondheid, zorg, welzijn en sociale zaken/armoede & schulden)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☒	☒	☒

Toestemming gebruik informatie

- De gemeente geeft toestemming voor gebruik van de informatie uit het plan van aanpak voor de evaluatie van de landelijke samenwerkingsafspraken en de monitoring en doorontwikkeling van landelijk beleid.

Met vriendelijke groet,
Namens burgemeester en wethouders van Oldebroek,

E.G. Vos – Van de Weg
Wethouder gemeente Oldebroek

Bijlagen

Bijlage 1: Sportakkoord II: Samen maken we Gezond de Norm

Bijlage 2: Adviesrapport versterking Welzijn

Bijlage 3: Preventieakkoord

Bijlage 4: Kansrijke start